

הקמת ארכיון להקת המחול בת-שבע

איריס לנה

לקראת ציון שנת היובל של להקת מחול בת-שבע, הוחלט ב-2012 להקים ארכיון של הלהקה. ההחלטה על הקמת הארכיון מעידה כי הלהקה רואה בעצמה גוף בעל משקל סגולי תרבותי מתמשך ומצטבר. ההחלטה מהווה מפנה ביחס לתיעוד בתחום אמנותי הבמה וזו הצהרה שמגדירה את הלהקה כאחרית לתעד את עצמה.

ארכיון מתבונן בתרבות ובמורשת וממלא פונקציה של הנצחה, הרכבה ושימור זיכרון. הוא גם אמצעי ליצירת זהות ציבורית. תפקידו המסורתי הוא כינון תשתית של ידע פורמלי והפיכת ידע שנוצר על בסיס התנסות סובייקטיבית לידע שמאפשר מסירה שלו. פעולות אלו מאפשרות ללהקה ולאנשים שהיו חלק ממנה תוקף ציבורי נרחב. ארכיון הוא פרויקט שעוסק בעבר, בעתיד ובחוט שאנחנו טווים ביניהם. כלומר - הקמת ארכיון היא פעולה שמשנה את מצב הצבירה של ידע המצוי ברשות אדם יחיד, סובייקט, ואת מצב הצבירה של אירוע רגעי כמו ריקוד והופכת אותו לחומרי וממשי, בעל זהות ציבורית ונוכחות שתתקיים ברצף של עבר-הווה-עתיד.

השלב הראשון בפרויקט התמקד במחקר ובמיפוי של החומר הארכיוני הקיים; בארכיון הישראלי למחול נאספו חומרים מ-1984, והמחקר העלה שאנשי הלהקה ומוסדות שהיו קשורים בפעילותה שמרו חומרים נוספים רבים ומגוונים. בהמשך החל תהליך של איסוף אקטיבי. מבחינה זאת הארכיון של להקת בת-שבע שונה מארכיונים אחרים, המבוססים לרוב על הפקדות וולונטריות. אופן איסוף החומרים של ארכיון בת-שבע יצר אוסף מרתק של סרטים, כרזות, תוכניות, תצלומים ממופעים, חזרות ואירועים, מסמכים אדמיניסטרטיביים ומסמכים אישיים, פרטיטורות ורישומי תפאורה ותלבושות, תוכניות תאורה, איורים ולא מעט הפתעות מרגשות בדמותם של אובייקטים נושאי זיכרון אחרים. כל העקבות העשירים האלו, שהתהוו בחמישים שנות פעילותה של הלהקה, יתכנסו לארכיון הישראלי למחול בבית אריאלה לשם קטלוג, שימור פיסוי והנגשה לציבור הרחב. התמיכה הכלכלית הנרחבת שהפרויקט קיבל ממפעל הפיס, מקרן ברכה ומעיריית תל אביב איפשרה תהליך של סריקה, דיגיטציה והקמת אתר ייעודי לחומרי הארכיון.

כבסיס לארגון הארכיון יצרנו מאגר מידע של כל מי שהיה חלק מן הלהקה, ורשימה של פרטואר היצירות שהועלו בה. ארגון המידע ורישומי הן פעולות ארכיוניות בסיסיות, אך פעולות אלו נושאות עמן משמעות נוספת: הפעולה הארכיונית העלתה, ועודנה מעלה,

הצגת האוסף הארכיוני לוקחת את האיכויות הפרפורמטיביות של ריקוד שנועד לבמה, ונותנת להן פרשנות דרך פלטפורמה חדשה. הפלטפורמה הזאת מחוללת טרנספורמציה בהיסטוריה של המחול וכותבת אותה מחדש.

צוות פרויקט ארכיון בת-שבע: איריס לנה, הגר ציגלר וטליה דה פריס. הארכיון הוקם בתמיכת מפעל הפיס, קרן ברכה ועיריית תל אביב-יפו ובשותפות עם הארכיון הישראלי למחול בבית אריאלה.

בוגרת האקדמיה למוסיקה ומחול בירושלים ותואר שני מטעם הפקולטה לאמנויות באוניברסיטת תל אביב. כוריאוגרפית ומעצבת תנועה בתיאטרון. מרצה לתולדות המחול ומקצועות עיוניים באקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים ובסמינר הקיבוצים. שותפה עם רינה גלוק בפרויקט תיעוד אנשי מחול מראשית המחול בארץ, חברת מדרו מחול במינהל תרבות 2009-2010, חברה בוועדה המדעית לתרגום ספרי מחול, מנהלת אמנותית שותפה בפרויקט מחול חדש 2012, בזירה הבין תחומית בירושלים, חברה במועצת הפיס לתרבות ואמנות מ-2011. מ-2012 מנהלת פרויקט הקמת ארכיון להקת מחול בת-שבע.

הכרזה הראשונה של הלהקה, עיצוב דן רייזינגר, 1964
The first poster designed by Dan Reisinger, 1964

כרזה, עיצוב דוד טרטקובר, 1980
Poster designed by David Tartakover, 1980

ג'ין היל סאגן, חזרות, צילום: יורם רוזין
Gene Hill Sagan, rehearsal. Photo: Yoram Rubin

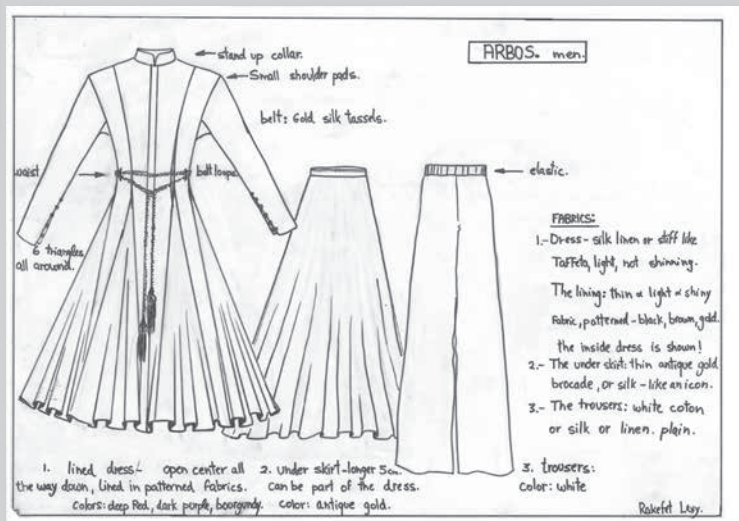
פרטיטורה של מוסיקה מקורית מאת המלחין צבי אבני, עין דור, כוריאוגרפיה משה אפרתי, 1970
Partitura of the original Music by composer Zvi Avni to Ein Dor, Choreographed by Moshé Efrati, 1970

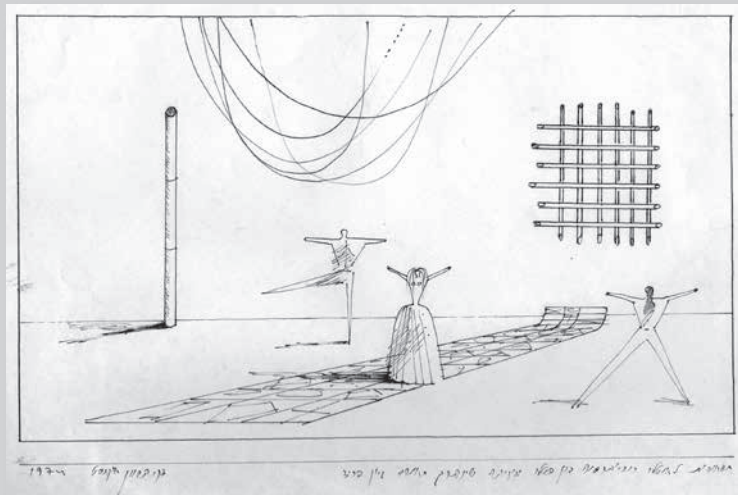
איור של 'זאב', יעקב פרקש, מתוך *בת יפתח* כוריאוגרפיה רנה שינפלד, 1965, אוסף המוזיאון הישראלי לקריקטורה ולקומיקס, חולון. באדיבות בנות 'זאב': נעמי פרקש / פינק ודורית פרקש / שוקי.
Illustration by Ze'ev, Yaakov Farkash, *Jephta's Daughter* Choreography by Rina Schenfeld, 1965. Courtesy of The Israeli Cartoon Museum, Holon, and the artist's daughters

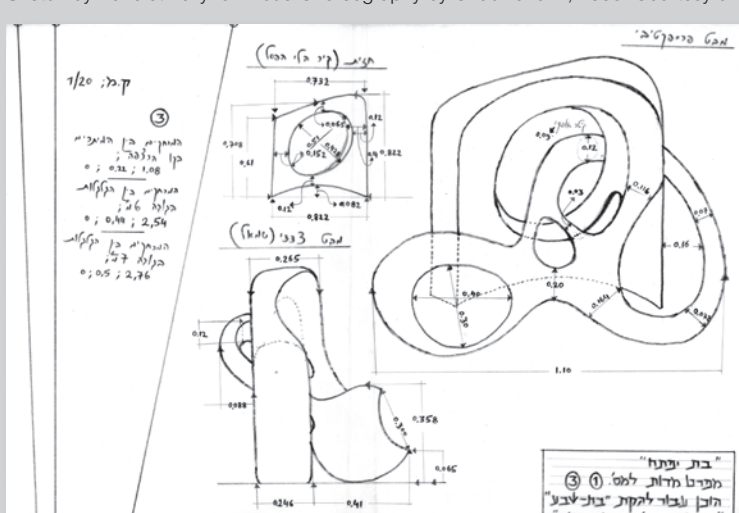
מרתה גרהאם בקריקטורה של 'זאב', יעקב פרקש, אוסף המוזיאון הישראלי לקריקטורה ולקומיקס, חולון. באדיבות בנות 'זאב': נעמי פרקש / פינק ודורית פרקש / שוקי.
Martha Graham, Illustration: Ze'ev, Yaakov Farkash, Courtesy of The Israeli Cartoon Museum, Holon, and the artist's daughters

סקיצה של רפכת לוי, *ארבוס*, כוריאוגרפיה אוהד נהרין, 1993. באדיבות המעצבת
Sketch by Rakefet Levy for *Arbus* Choreography by Ohad Naharin, 1993. Courtesy of

סקיצה של דוד שריר, *נסיק האפלה*, כוריאוגרפיה ג'ון באטלר, 1974. באדיבות האמן
Sketch by David Sharir for *Puppets of Death* Choreography by John Butler, 1974. Courtesy of the artist

סקיצה של דוד שריר, *בת יפתח*, כוריאוגרפיה רנה שינפלד, 1965. באדיבות האמן
Sketch by David Sharir for *Jephta's Daughter* Choreography by Rina Schenfeld, 1965.

סיוור ראשון לחי'ל, קפריסין, 1966. צילום: עקיבא מלמד, הסאונדמן הראשון של הלהקה
Cyprus tour, 1966. Photo: Akiva Melamed, the first soundman

רקדניות „בת-שבע” הקסימו את הקפריסאים

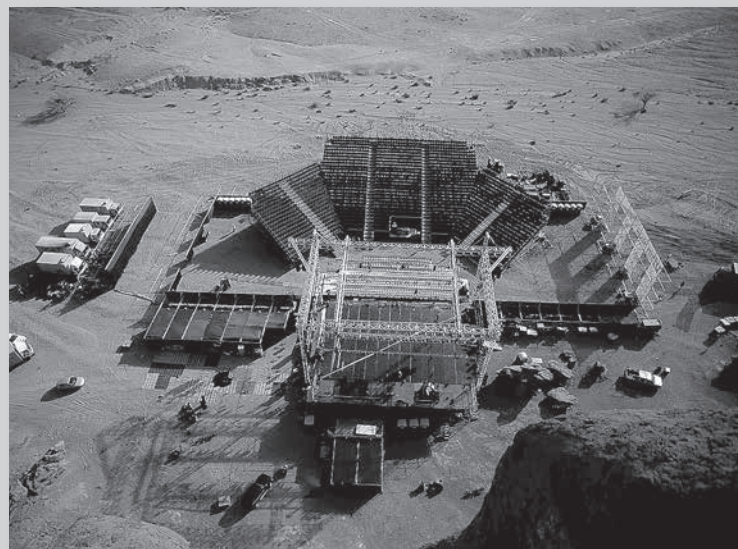
— סלגרפיה, מאת פ. סקרוס, כתבנו בניקוסיה —

בקלות-רגליהן, בגמישות-גופן ובכריזמות תנועית השוטפת, הקסימו אמש הרקדניות הצעירות של להקת המחול „בת שבע” קהל נלהב, שבא לחזות בחופעת הבכורה שלהן בניקוסיה, בתכנית שמללה ארבע יצירות מחול מודרניות.

בקהל, שלא חסך בתשואוֹתיו, נראו יוֹרֵר בית-הנבחרים הקפריסאי והגב' קלארידס, מיניסטר הקומונוולת הבריטי, ארתור בוטומלי, חברי ממשלה, כל הסגל הדיפלומטי בניקוסיה, ונציגו של המזכיר הכללי של אוֹ"ם, קארלוס ברנרדס, עם רעייתו.

העתונות הקפריסאית משברת את הבוקר את ההופעה ו, דיילי סייפרוס, בשפה האנגלית.

ידיעות אחרונות 3.6.1966
Yediot Aharonot 3.6.1966

הקמת הבמה לאנפאזה במדבר, פארק תמנע, 2002. צילום: אלבטרוס
Stage *Anaphaza* in the dessert, Timna park, 2002. Photo: Albatross

תמונה קבוצתית, 1974. צלם לא ידוע. מלמעלה למטה ומימין לשמאל: פנחס פוסטל, נורית שטרן, מרגלית רובין, דוד דביר, יאיר לי גולדשטיין, סוזן טטון, יאיר ורדי, אוהד נהרין, תמר צפריר, לורי פרידמן, דליה דביר, רנה שינפלד, רות קליינפלד, דוד עוז, גרטרוד קראוס, רחמים רון, זונלד מקייל, ג'רום רובינס, דבי סמוליאן, שמעון כהן, ורדה דניאלי, מירלה שרון

1974. Photographer unknown. From top to bottom and right to left: Pinhas Postel, Nurit Stern, Margalit Rubin, David Dvir, Yair Lee Goldstein, Susan Stone, Yair Vardi, Ohad Naharin, Tamar Tzafir, Laurie Freedman, Dalia Dvir, Rina Schenfeld, Ruth Kleinfeld, David Oz, Gertrud Kraus, Rahamim Ron, Donald Mckyle, Jerome Robbins, Debi Smulian, Shimon Cohen, Varda Danieli, Mirali Sharon

בדרך לקפריסין, 1966. צילום: פוטו ואטיליוטי. מלמעלה למעלה: בת-שבע דה רוטשילד, שמעון בראון, רינה גלוק, רות האריס, נורית שטרן, משה אפרתי, אוהד בן דוד, רנה שינפלד, אהובה ענברי, לינדה הודס, רוית לרמן, דני בינסטד, רחמים רון, גליה נתן
On the way to Cyprus, 1966. Photo: photo Vattlioti. Bottom to top: Batsheva de Rothschild, Shimon Braun, Rena Gluck, Ruth Harris, Nurit Stern, Moshe Efrati, Ehud Ben David, Rina Schenfeld, Ahuva Anbari, Linda Hodes, Ruth Lerman, Danny Binstead, Rahamim Ron, Galia Gat

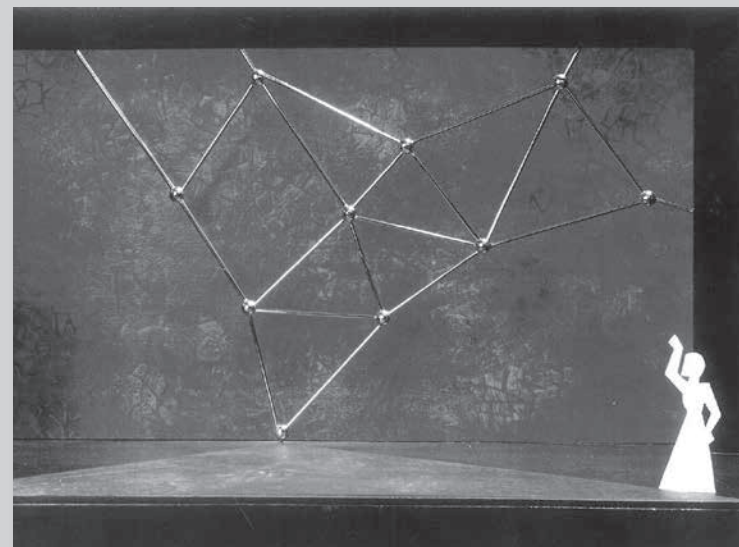
Ruanda, 2009. Photo: Gadi Dagon

רואנדה, 2009. צילום: גדי דגון

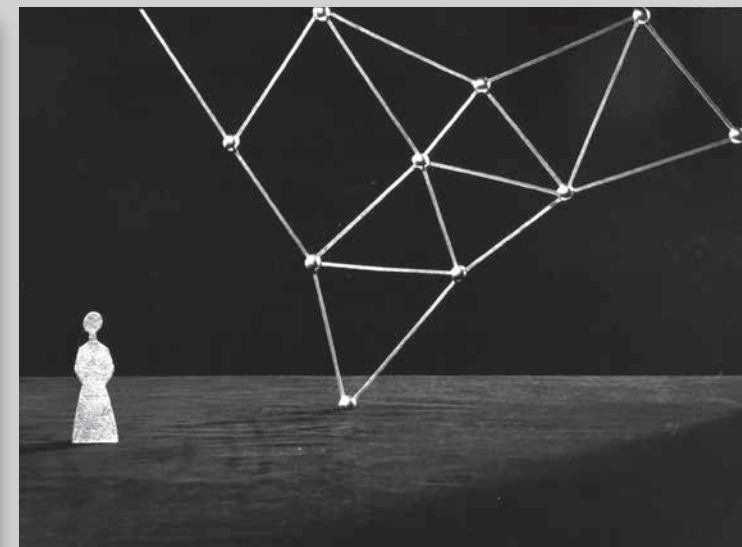

תנועות, חזרה, כוריאוגרפיה ג'רום רובינס, 1969 רינה גלוק, נורית שטרן, לינה הודס, לין ג'ונס. צלם לא ידוע

Moves, rehearsal, Choreography by Jermoe Robbins 1969. Rena Gluck, Nurit Stern, Linda Hodas, John Johns. Photographer unknown

Set designed by David Sharir for Monodrama Choreography by Mirali Sharon, 1975. Photo: Mula Eshet

נקטת תפאורה בעיצוב דוד שריר, מונודרמה, כוריאוגרפיה מירליה שרון, 1975. צילום: מולה עשת

חזרה בסטודיו בשדרות ההשכלה 9. צלם לא ידוע
Rehearsal in the studio at Sderot Ha'haskala st. Tel-Aviv. Photographer unknown

חזרה, חווה לימון, יעקב שריר, משה רומנו, צלילה גולדשטיין. צלם לא ידוע
Rehearsal, Jose Limon, Yacov Sharir, Moshe Romano, Tselilia Goldstein. Photographer

אנשי במה וצוות טכני של בת-שבע: חזי שלמה, מוטי קצב, מריו טול קציר, רוני כהן. צלם לא ידוע
Stage and technical crew members Hezy Shlomo, Motti Katzav, Mario Tol Katzir, Rony Cohen, Photographer unknown

גליה גת, סאראגסו, כוריאוגרפיה ג'ן טטלי, 1965. צילום: דני בינסטד
Galia Gat in Sargasso, choreography by Glen Tetley, 1965. Photo: Danny Binstead

יאיר ורדי, דוד דביר, חיים און, אנשים שדים, כוריאוגרפיה יאיר ורדי, 1981. צילום: יורם רובין
Yair Vardi, David Dvir & Haim Ohn in Devil People choreography by Yair Vardi, 1981. Photo: Yoram Rubin

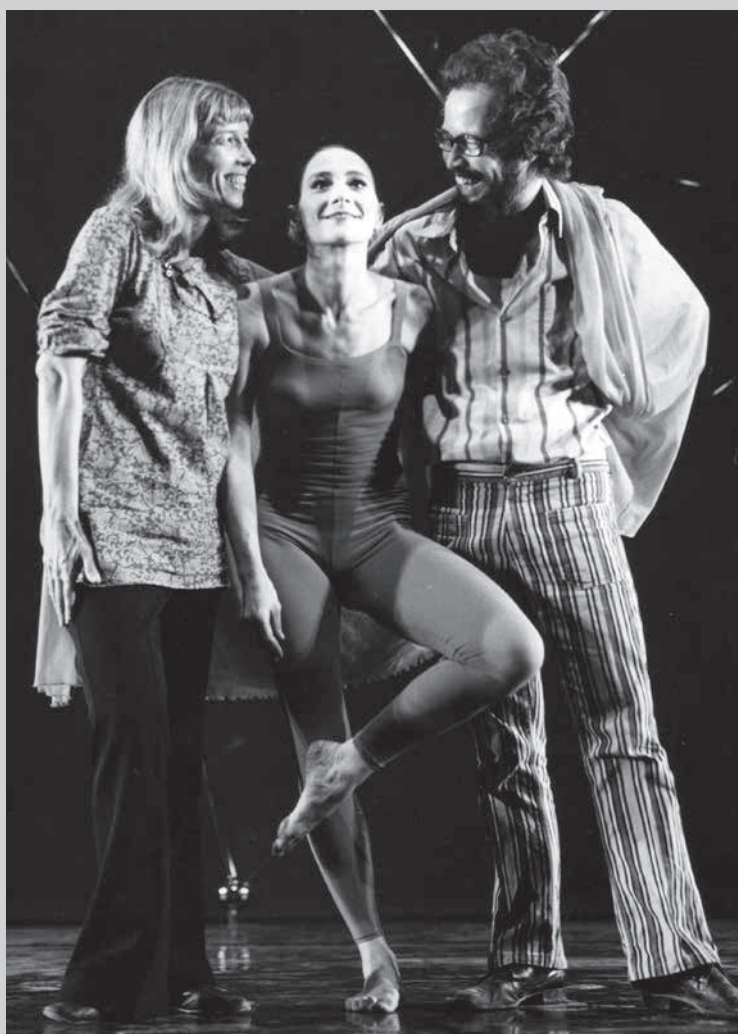

פרס 'כוכב הזהב', פריז 1971. יעקב שריר, אהוד בן דוד, רנה שינפלד. צלם לא ידוע
Golden Star prize, Paris 1971. Yacov Sharir, Ehud Ben David, Rina Schenfeld. Photographer unknown

Pina Bausch, Shlomo Lahat and Batsheva dancers. Photographer unknown

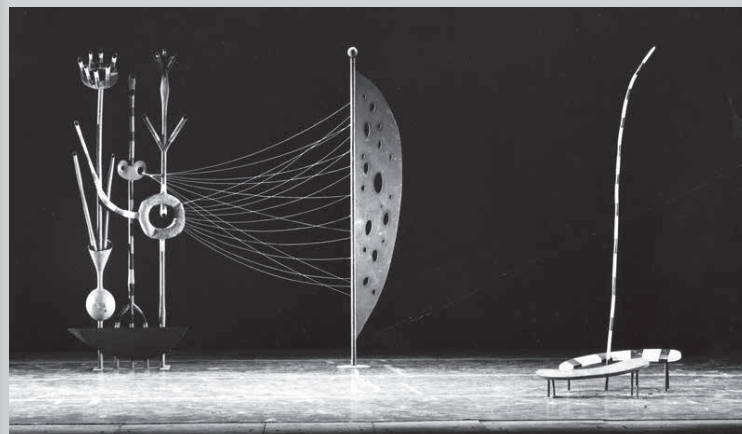
פינה באוש, שלמה להט ורקדני בת-שבע. צלם לא ידוע

דוד שריר, רנה שינפלד ומירלה שרון על רקע התפאורה של טלטלה, כוריאוגרפיה מירלה שרון, 1974. צילום: מולה עשת
David Sharir, Rina Schenfeld, and Mirali Shron in front of the set for *Taltela*, choreography by Mirali Sharon, 1974. Photo: Mula Eshet

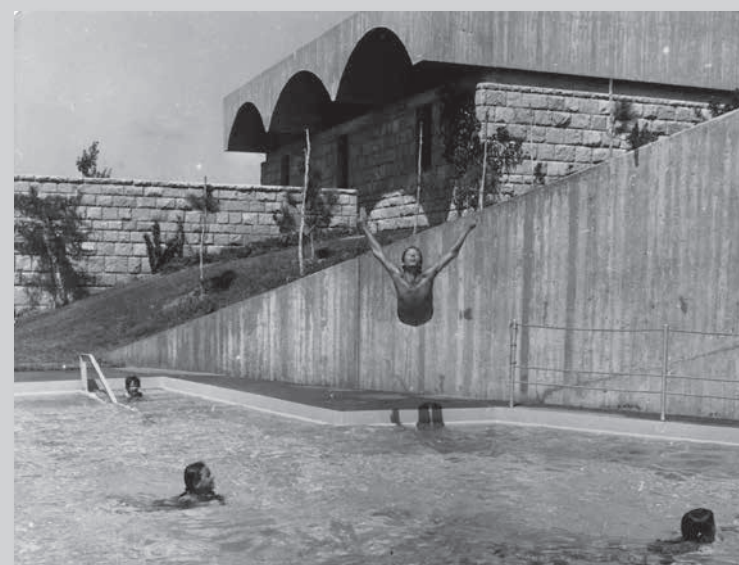
פרמיירה בתיאטרון 'הבימה', 16 בדצמבר, 1964. אשרה אלקיים רונן, לאה לוי, גליה גת, רינה גלוק, אהוד בן דוד, רות האריס, גארי ברתיני, בת-שבע דה רוטשילד, משה אפרתי, רנה שינפלד, רחמים רון. צילום: דוד אולמר
Premiere at the Habima theater, December 16, 1964. Oshra Elkayam Ronen, Lea Levin, Galia Gat, Rena Gluck, Ehud Ben David, Ruth Harris, Gary Bertini, Batsheva de Rothschild, Moshe Efrati, Rina Schenfeld, Rahamim Ron. Photo: David Ulmar

תפאורה של דני קרון, אוהל המראות, כוריאוגרפיה רוברט כהן, 1965. צילום: מולה עשת
Set by Dani Karavan for *Tent of Visions*, choreography by Robert Cohen, 1965. Photo: Mula Eshet

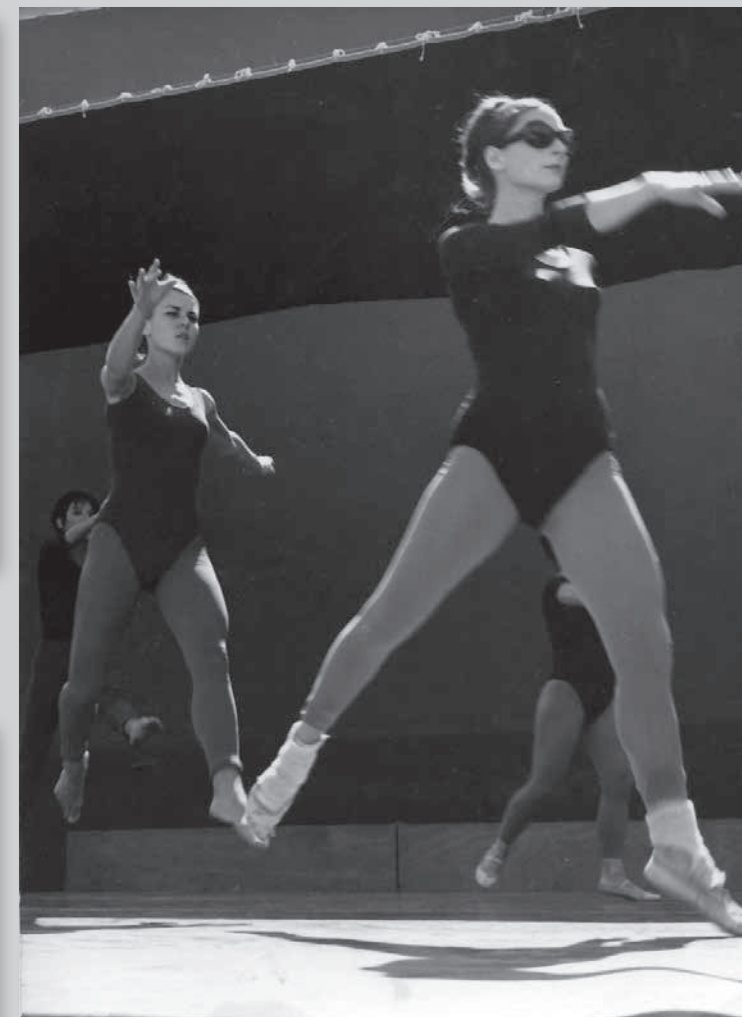
פועלי במה ורקדנים בסיור בצפון הארץ. צילום: דני בינסטד. מימין: משה אפרתי, רחמים רון (על העמוד), משה רומנו, פרנסואה שפירא, משמאל: משה פריד
Stage crew members and dancers on a tour in the north of Israel. Photo: Danny Binstead. Right: Moshe Efrati, Rahamim Ron (on the pole), Moshe Romano, Francois Schapira, Left: Moshe Fried

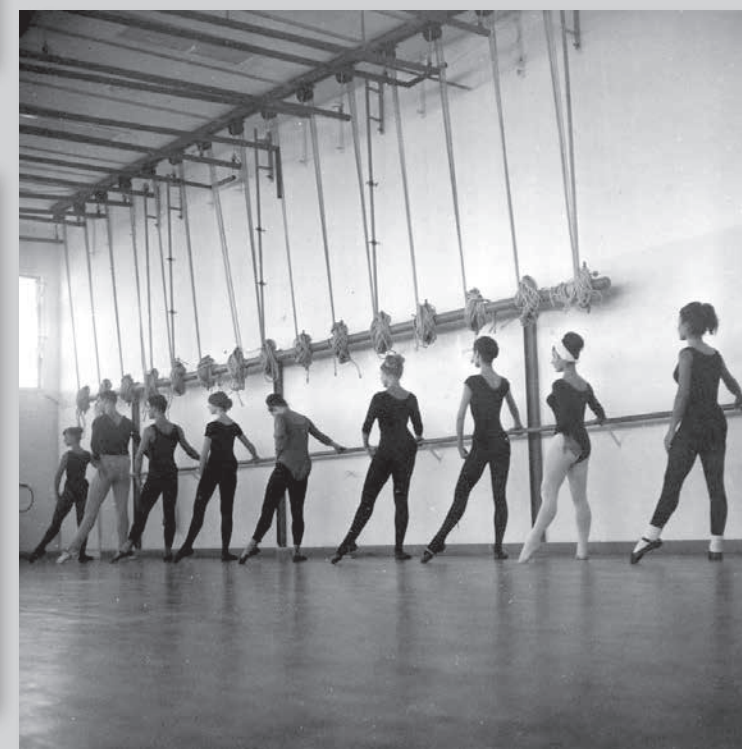
דני בינסטד קופץ לבריכה בביתה של בת-שבע דה רוטשילד, רחוב שמיר 24 תל-אביב
Danny Binstead jumping into the pool at Batsheva de Rothschild house

פרנסואה שפירא, בת-שבע דה רוטשילד, מרתה גרהאם בביתה של בת-שבע דה רוטשילד. צילום: אריק דיכנה
Francois Schapira, Batsheva de Rothschild, Martha Graham in the house of Batsheva de Rothschild. Photo: Arik Dichne

רנה שינפלד, רותי לרמן. צילום: דני בינסטד
Rina Schenfeld, Ruth Lerman. Photo: Danny Binstead

שיעור בסטודיו בשדרות ההשכלה 9 תל אביב. צילום: דני בינסטד
Lesson in the studio at Sderot Ha'haskala st. Tel-Aviv. Photo: Danny Binstead

Batsheva Dance Company Archive Project

Iris Lana

Translation: Tali Peled-Sayar

Ahead of the 50th anniversary of the Batsheva Dance Company, it was decided in 2012 to establish the Company's archive. The decision reflects the Company's perception of itself as having a continued and accumulative cultural impact, and is a turning point in the documentation of the performing arts in Israel - it is a statement that defines the Company as responsible for its own documentation.

The archive deals with culture and heritage; it serves to commemorate, create and preserve the collective memory and is also a way to create a public identity. Its traditional role is to establish an infrastructure of formal knowledge and to translate subjective experiences into transferable matter. These actions give the Company and the people who are or were part of it a wide-spread public validity. The archive deals with the past, the future and the fine string we weave between them. The establishment of the archive is an action that changes the state of private, subjective knowledge and of a temporary event, like a dance, into a material and substantial state, with a public identity and presence that will exist in a past-present-future continuum.

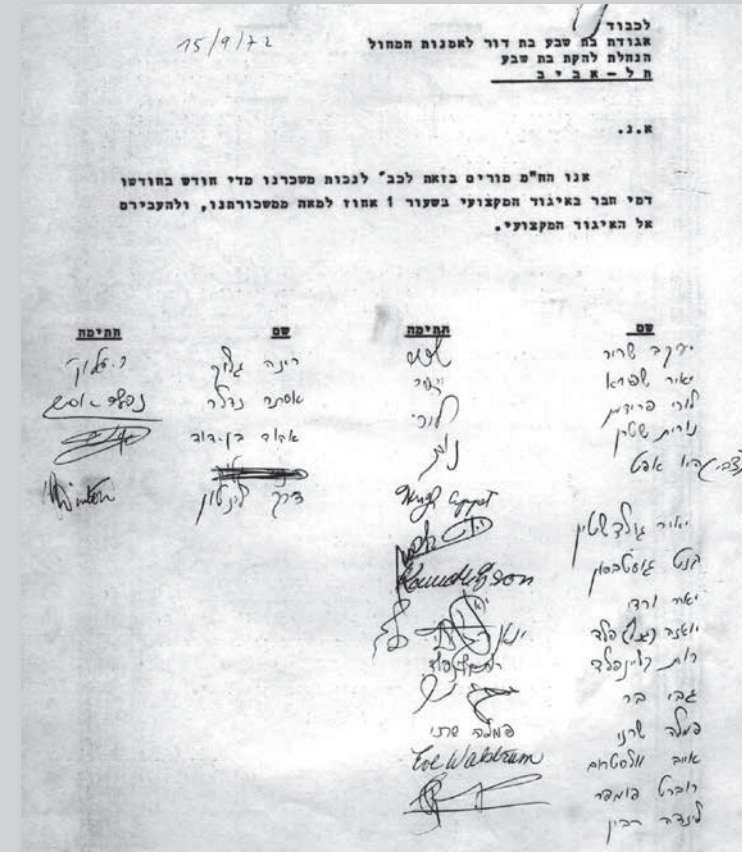
The first stage of the project focused on research and mapping of the existing archive material; in the Israeli Dance Archive material has been collected since 1984, and research has discovered that many more various materials have been collected by the Company's people and institutions that have been involved with it over the years. Then, a process of active collection has started, unlike most archives relying on voluntary deposits, and that has created a fascinating collection of films, posters, programmes, photos from performances, rehearsals and events, administrative and personal documents, partitions, sketches of sets and costumes, lighting plans, illustrations and touching surprises of other memory objects. All these rich footsteps which materialised in the Company's 50 years of existence will be centered in the Israeli Dance Archive in Beit Ariella to be catalogued, physically preserved and made accessible to the public. The wide financial support of the project by Mifal Hapais, the Bracha Foundation and the Tel-Aviv municipality has enabled the scanning and digitization of the archive's materials into a designated website.

As a basis of organizing the archive we created a database of everyone who was part of the Company and a list of the

repertoire of works that were performed. Organizing the information and documenting it are basic archival tasks, but they carry with them an additional meaning: the entire body of actions involved in creating the archive has stirred, and still stir, a wave of private memories, resurfacing and combining into a meaningful mass, a collective memory, an untold story which deserves to be told. A story of a dance, of the Company as an organization, of different times, of the body, of the existence of a dancer, of artistic beliefs of choreographers, of financial beliefs of managers, of human and professional relations.

The range of items in front of us represents the extent of our collection activities, which in itself is a principal of the Archive's policy and a central theme in our research practice: not only those who are traditionally considered as part of the Company, i.e. choreographers and dancers, are included, but also those who are perceived as the supporting layer - stage crew, technical crew, seamstresses, administrators, set designers, marketing managers and others. Similarly, the extent of the documentation includes all of the Company's activities, rather than just its performances: fundraising events, protocols of the Council's meetings, activities of the dancers' union, tour programmes, moving studios, travels and rehearsals. Showcasing a more complete image of the Company's activity represents a contemporary perception of dance as a field of knowledge and a central reference for research and critical thinking in many areas such as sociology and culture research, and not only an aesthetic object. The exhibition of the archive's collection interprets the preformative qualities of dance for the stage through a new platform, making a transformation and rewriting the history of dance.

Iris Lana B.Mus - Jerusalem Academy for Music and Dance. M.A. - Interdisciplinary Arts Program, Tel-Aviv University, Choreographer and movement designer for theatre. Jerusalem Academy for Music and Dance and Seminar Hakibbutzim: Lecturer of Dance Theory. Co-founder with Rina Gluck of the Oral History Project. A member of the scientific committee of translating dance books. A member of the "Pais" Culture and Art Committee. Co- Artistic Director of Machol Chadash (New Dance) project, 2012, in Hazira, Performance Art Arena, Jerusalem. Since 2012 - Director of Batsheva Dance Company Archive Project.

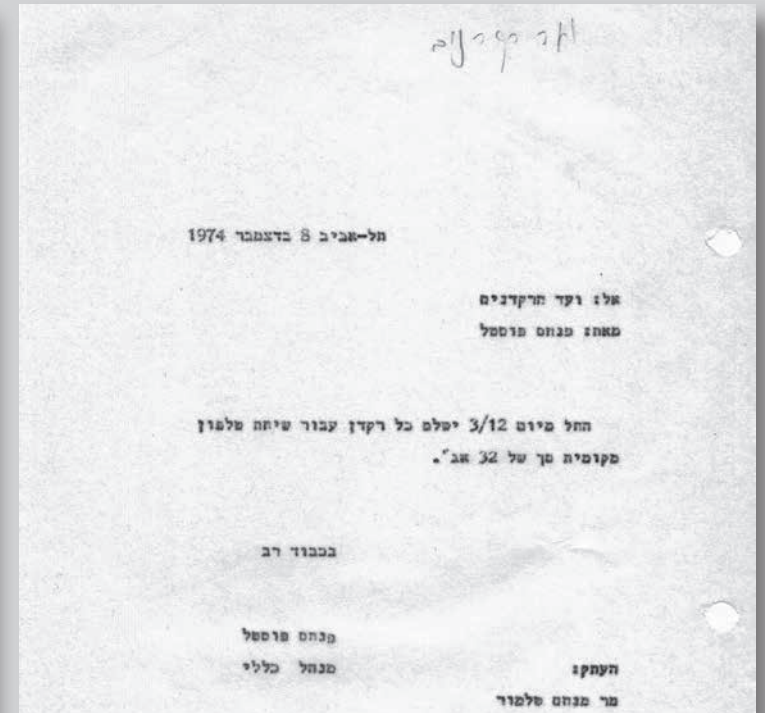
תוך מסמכי ועד הרקדנים של להקת בת-שבע, 1972
Documents from the Batsheva dancers committee, 1972

צילום: יורם רובין
Itzik Asulin, Harry Talbart, Talia Paaz, Mario Tol Katzir, Motti Katzav, Gadi Glick. Photo: Yoram Rubin

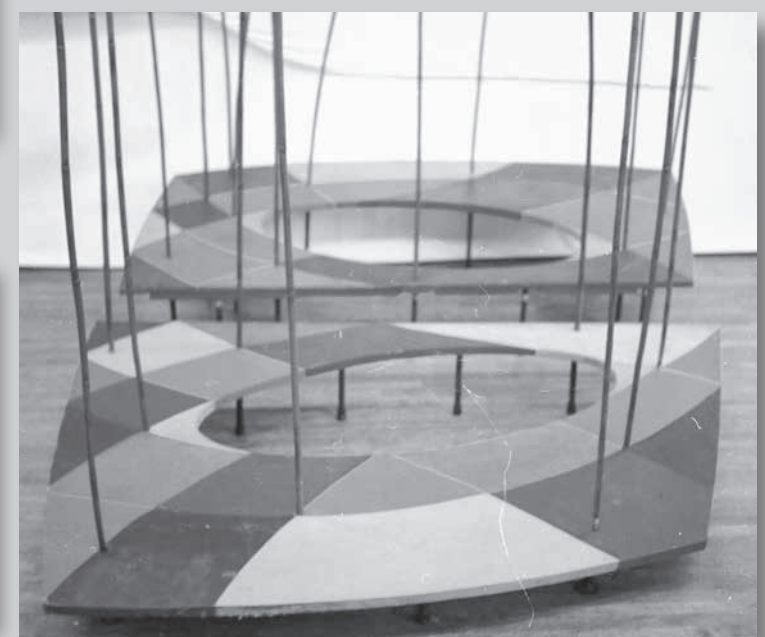
חזרה עם מרתה גרהאם. גליה נת, הדסה בדות, אהובה ענברי, יהודית ואל, רותי לרמן, אשרה אליקיים ורון, מרתה גרהאם, רינה גלוק, רנה שינפלד. צילום: אריק דיכנה
Rehearsal with Mratha Graham. Galia Gat, Hadassah Baduch, Ahuva Anbari, Judith Wahl, Ruth Lerman, Oshra Elkayam Ronen, Martha Graham, Rena Gluck, Rina Schenfeld. Photo: Arik Dichne

תוך מסמכי ועד הרקדנים של להקת בת-שבע, 1974
Documents from the Batsheva dancers committee, 1974

מרתה גרהם ובת-שבע דה רוטשילד בחוף תל אביב. צילום: גארי ברתיני
Martha Graham and Batsheva de Rothschild at the Tel-Aviv beach. Photo: Gary Bertini

הוראות להקמת התפאורה של איסמו נוגוצ'י, *הן אחוז המלחמה*, כוריאוגרפיה מרתה גרהאם, 1965. צילום לא ידוע
Instruction for setup of Isamu Noguchi set for *Embattled Garden* by Martha Graham, 1964. Photographer unknown